

TLAČOVÁ SPRÁVA K VÝSTAVE

Názov výstavy: **100 x France. Francúzska fotografia od zrodu po súčasnosť.**

Usporiadateľ: Stredoslovenská galéria v spolupráci s Francúzskym inštitútom

Miesto konania: Bethlenov dom, Dolná 8, Banská Bystrica

Sprístupnenie: vo štvrtok, 17. januára 2013 od 10.00

Trvanie výstavy: 17. január – 24. február 2013

Výstava rozpráva príbeh, ktorý sa oficiálne začal v Paríži a pokračuje až dodnes. Vystavené diela boli vybrané z tisícok fotografií Bibliothèque nationale de France, Musée d'Orsay a Centre Pompidou, troch z najdôležitejších štátnych zbierok na svete. Francúzske ministerstvo kultúry, Štátna vysoká škola výtvarných umení v Paríži, Donácia Jacquesa Henriho Lartiguea, Brassaiovo dedičstvo, súkromní zberatelia, fotografi, umelci alebo ich potomkovia, tí všetci nám pri tomto dobrodružstve prejavili dôveru.

Každá z fotografií (resp. printov) je doplnená textom približujúcim históriu fotografie a fotografa, rozpráva tiež o Francúzsku a Francúzoch a aj o Paríži. Keďže sme vybrali jednu fotografiu od každého umelca, umožnilo nám to ukázať vedľa seba takých géniov ako Nicéphore Niépce, Adolphe Humbert de Molard, Charles Nègre, Gustave Le Gray, Eugène Cuvelier, bratia Bissonovci, Félix Nadar alebo Eugène Atget, ale aj umelcov ako Édouard Baldus, Charles Marville a Auguste Collard, ktorí sú vystavovaní zriedkavejšie. Sú tu aj fotografie nielen anonymných amatérov, ale aj také známe mená ako Jacques Henri Lartigue alebo gróf Robert de Montesquiou.

Fotografiu však nemôžeme chápať bez chápania jej techniky. Na začiatku sa vyvíjala pomaly prostredníctvom bohatých vynálezcov s vášňou pre fotografiu. S evolúciou techník (reprodukovateľnosťou, skrátením expozičného času...) sa vďaka takým fotografom ako Félix Nadar alebo Mayer & Pierson komercializovala.

V roku 1839 minister a profesor François Arago predvídal význam fotografie pre vedu. „Zbierku obrázkov,“ triedili, klasifikovali, porovnávali a analyzovali astronómovia bratia Henryovci, psychiater Dr. Raviart alebo psychológ Jules Marey a ďalší.

Významní francúzski fotografi ako Charles Nègre a Gustave Le Gray boli aj maliarmi. Veľkí umelci ako Eugène Delacroix alebo Edgar Degas využívali fotografiu na zostavenie „repertoára ikonografických póz.“

Začiatkom 20. storočia piktorialisti ako Constant Puyo dúfali, že prostredníctvom kompozície a prvkov pridávaných pri procese vyvolávania, dosiahnu výsledok porovnateľný s maľbou. Po chaose prvej svetovej vojny sa surrealisti pohrávali s technickými experimentmi. Počnúc Man Rayom, Dorou Maar alebo Raoulom Ubacom sa fotografia začala používať nielen ako „reprezentácia,“ ale tiež ako tvorivý „cieľ.“

Po roku 1930 začali humanistickí fotografi ako Brassai, André Kertész a Roebert Doisneau vyhľadávať poetický Paríž. S rozvojom novinárstva sa Janine Niépce a Sabine Weiss stali fotoreportérkami, prinášajúcimi správy o politike a spoločnosti. Fotografia je všadeprítomná v časopisoch a knihách. V podobe plagátov pokrýva múry. Módny fotograf Frank Hovart dáva pred ateliérom prednosť ulici. Pribúdajú stále ďalšie agentúry. Henri Cartier-Bresson, ktorý bol medzi zakladateľmi Agentúry Magnum, sa snažil uloviť „rozhodujúci okamih.“ Popri Martine Franck alebo Raymondovi Depardonovi to bol fotograf, ktorý priamo dohliadal na použitie a predaj svojich fotografií.

V poslednej štvrtine 20. storočia chýba fotografii už len malý krôčik k výtvarnému umeniu. Vďaka Bernardovi Fauconovi, Patrickovi Tosanimu, Valérie Belin, Valérie Jouve alebo Frankovi Perrinovi sa fotografia stala výtvarným médiom, ktoré využívali konceptuálni umelci. Mení zobrazenie spoločnosti s využitím digitálnej technológie. V tvorbe Bernarda Plossua a Georgea Rousseau sa stáva „pamäťou.“ Jean-Marc Bustamante ju vo svojich inštaláciách transformuje do „maľby.“

Táto výstava by chcela podčiarknuť neobyčajnú životaschopnosť výtvarného umenia, ktoré vzniklo vo Francúzsku pred menej než dvomi storočiami. Chce tiež každému z nás umožniť vyrozprávať svoje vlastné príbehy.

„Fotografia nevyppovedá (nevyhnutne) o tom, čo už nie je, ale len a určite o tom, čo bolo.“

Camera Lucida: Reflections on Photography, 1982

Kurátorka výstavy *Sophie Schmit* je historička umenia, novinárka a nezávislá kurátorka.

Viac na www.ssgbb.sk